

Tasaverot eli suhteelliset verot ja oikeudenmukaisuus

Julkista keskustelua hallitsevat usein progressiiviset verot, kuten ansiotuloverot, joita parempituloiset maksavat korkeamman veroprosentin mukaan.

Julkisessa keskustelussa usein kritisoidaan verotuksen korkeaa progressiota Suomessa, vaikka tosiasiaa verojärjestelmässämme on runsaasti myös tasaveroja.

Merkittävä osa veroista kerätään tasaveroilla kuten arvonlisäverolla. Tasaveroilla tarkoitetaan veroja, jotka maksetaan kiinteällä veroprosentilla riippumatta ansioiden määrästä tai varallisuudesta tasosta.

Esimerkiksi arvonlisävero, joka on euromäärältään yksi merkittävimmistä veroeristä, kerätään kaikilta samalla veroprosentilla.

Alla olevassa kuviossa on havainnollistettu valtiohallinnon keräämien verojen määriä eräissä verolajeissa. Kuvioista huomataan, että arvonlisäveron merkitys on valtava valtion keräämien verojen osalta. Nyt maksetaan enemmän tasaveroa ja vähemmän palkkaveroa.

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2020 arvonlisäverot kattoivat yli **46 prosenttia** valtion keräämistä veroista ja **22 prosenttia** kaikista julkisyhteisöjen keräämistä veroista.

Arvonlisäverokantojen taulukko (Lähde: Verohallinto <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/verot-ja-maksut/arvonlisaverotus/arvonlisaveroprosentit/>)

Arvonlisäverokanta	Veroprosentti
Yleinen verokanta: <ul style="list-style-type: none"> Valtaosa palveluista ja tuotteista kuuluu tähän verokantaan 	24 %
Alennettu verokanta: <ul style="list-style-type: none"> Elintarvikkeet Rehut Ravintola- ja ateriapalvelut <p>Tämä ei koske alkoholijuomien ja tupakkatuotteiden myyntiä eikä tarjoilua.</p>	14 %
Alennettu verokanta: <ul style="list-style-type: none"> Kirjat Sanoma- ja aikakauslehdet Lääkkeet Liikuntapalvelut Elokuvanäytökset Kulttuuri- ja viihdetilaisuuksien sisäänpääsymaksut Henkilökuljetukset Majoituspalvelut 	10 %

<ul style="list-style-type: none"> • Televisio- ja yleisradiotoiminnasta saadut korvaukset 	
<p>Nollaverokanta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arvonlisäverottomien vesialusten myynti, vuokraus ja rahtaus sekä näihin aluksiin kohdistuvat työsuoritukset • Jäsenlehtien ja mainosten veroton myynti yleishyödyllisille yhteisöille • Varastointimenettelyihin liittyvä veroton myynti (verovarasto alvissa) • Vienti EU-alueen ulkopuolelle • Tavarain myynti EU-maihin arvonlisäverovelvollisille ostajille (ohje alv EU-tavarakaupassa) • Muut kansainväliseen kauppaan liittyvät tavaroiden ja palvelujen myynnit, esim. veroton myynti diplomaateille ja kansainvälisille järjestöille. 	<p>0 %</p>

Tasaverot iskevät kipeimmin pienituloisiin

Ansiotuloverotuksen ja muiden välittömien verojen tarkastelu ei anna koko kuvaa Suomen verotuksen progressiosta. Välittömien verojen lisäksi julkinen sektori kerää runsaasti välillisiä veroja, jotka on käytännössä lisätty tuotteiden ja palveluiden hintoihin.

Kulutukseen kohdistuvia arvonlisäveroja maksetaan Suomessa noin 17 miljardia euroa, josta yli puolet on kotitalouksien maksamaa. Suhteessa tuloihin pienituloisimmat maksavat niitä eniten, mikä heikentää kokonaisveroasteen progressiota ([Parikka, 2019](#)).

Merkittävä osa veroista on tasaveroja, jotka yleensä kohdistuvat kulutukseen. Esimerkiksi arvonlisävero eli ALV on tasavero.

Kulutuksen tasaverot kohtelevat pienituloisia ankarammin kuin progressiiviset verot. Koska veroprosentti on kaikille sama, pienituloiset maksavat oleellisesti suuremman osuuden tuloistaan kulutusveroina. Kulutukseen kohdistuvaa verotusta voidaan kutsua regressiiviseksi veroksi. Regressiivinen vero tarkoittaa, että veron osuus kokonaistuloista pienenee tulojen kasvaessa.

Alla olevasta kuviosta havaitaan arvonlisäveroihin menevä osuus bruttotuloista kotitalouksien tulokymmenysten mukaan. Pienituloisimmalla kymmenyksellä arvonlisäveron osuus bruttotuloista on jopa kaksinkertainen verrattuna esimerkiksi suurituloisimpaan kymmenykseen.

Alla olevassa kuviossa on vertailtu arvonlisäverojen ja välittömien verojen osuutta bruttotuloista vuonna 2016 tulokymmenyksittäin (Tilastokeskus, Kulutustutkimus 2016).

Lisätietoja arvonlisäverotuksen tulonjakovaikutuksista voi lukea lisää Tilastokeskuksen [blogista](#).